

Rösta för skogen – valguide inför kyrkovalet

Naturskyddsföreningen

Ge oss kraft att förändra
PG 90 1909-2

Inledning

Med sina 468 000 hektar produktiv skog är Svenska kyrkan Sveriges femte största skogsägare. Hur kyrkan förvaltar sin skog har stor betydelse, inte bara för kyrkans ekonomi, utan också för den biologiska mångfalden, klimatet, och för samernas rättigheter.

Under de senaste åren har Svenska kyrkans skogsförvaltning väckt allt större debatt, både inom och utanför kyrkan. Kritik har riktats mot att skogsbruket framför allt drivits med fokus på ekonomisk avkastning genom kalavverkningar. Många har ifrågasatt om kyrkans skogsbruk verkligen speglar kyrkans egna ord om hållbarhet, ansvar och ett gott förvalterskap av skapelsen.

I ljuset av detta var Kyrkomötets beslut 2021 om en utredning med syftet att kyrkans skogsförvaltning skulle bli ekologiskt, ekonomiskt, socialt samt andligt och existentiellt hållbar ett mycket viktigt beslut. Utredningen presenterades i september 2024 och innehåller förslag på hur kyrkans markförvaltning kan bli mer hållbar, rättvis och transparent – i linje med kyrkans fyra hållbarhetsdimensioner.

I september 2025 hålls kyrkovalet. De grupper som ställer upp i kyrkovalet kallas för nomineringsgrupper. Det motsvarar ungefär partier i de allmänna valen. Det är Svenska kyrkans medlemmar som väljer de nomineringsgrupper och personer som ska sitta i kyrkomötet – kyrkans högsta beslutande organ. Det är kyrkomötet som slutligen avgör hur det blir med Svenska kyrkans skogsförvaltning och de förslag som skogsutredningen presenterade. Kyrkovalet är därför ett viktigt tillfälle för alla som bryr sig om skogens framtid inom kyrkan.

För att ge väljarna bättre kunskap om var de olika nomineringsgrupperna står i skogsfrågan har Naturskyddsföreningen gjort en enkätundersökning bland samtliga nomineringsgrupper som ställer upp i kyrkovalet. De har fått svara på sju konkreta förslag som alla är direkt hämtade från kyrkans skogsutredning.

Här sammanfattar Naturskyddsföreningen hur grupperna har svarat på enkäten – och visar vilka som vill att Svenska kyrkan ska ta ett större ansvar för skogen, skapelsen och framtiden.

Om enkäten

Syftet med enkäten är att göra det tydligare för väljarna var nomineringsgrupperna står i viktiga frågor som rör kyrkans skogsbruk och som lagts fram i Svenska kyrkans skogsutredning.

Enkäten består av sju konkreta förslag som alla är hämtade från kyrkans skogsutredning. Varje nomineringsgrupp fick svara på om de kommer att verka för förslaget eller inte – med alternativen Ja, Nej eller Vet ej – samt möjlighet att lämna en kort kommentar till varje svar. Nomineringsgruppen Frimodig Kyrka har avstått från att svara på enkäten

Förslagen handlar bland annat om att:

- införa en ny inriktning för kyrkans skogsförvaltning,
- skydda mer skog för klimat och biologisk mångfald,
- införa naturnära skogsbruksmetoder,
- stärka samernas rättigheter i skogsbruket,
- och öka transparens och ansvar i förvaltningen.

Svaren från nomineringsgrupperna visar hur de förhåller sig till en framtid där Svenska kyrkan tar ett bredare ansvar för skapelsen – inte bara genom ord, utan i sin faktiska markanvändning. I följande avsnitt presenteras nomineringsgruppernas svar på respektive förslag.

Hur kyrkan förvaltar sina skogar har en stor betydelse för både miljö, människa och kyrkans trovärdighet. Skogsbruket påverkar biologisk mångfald, klimat, kulturmiljöer och urfolks rättigheter – och är därmed inte bara en praktisk fråga, utan också en teologisk och etisk.

Det är tydligt att frågan om kyrkans skogsförvaltning har blivit viktigare, både i den interna kyrkliga debatten och bland medlemmar och civilsamhällesaktörer. Skogsutredningen som presenterades 2024 har gett nya möjligheter till förändring.

Vi hoppas att denna sammanställning kan bidra till att lyfta skogsfrågorna som en viktig del av det demokratiska samtalet i kyrkovalet 2025. Genom att synliggöra var de olika nomineringsgrupperna står i skogsfrågorna vill vi ge kyrkans medlemmar bättre möjligheter att göra ett informerat val – för en kyrka som lever som den lär och som tar ansvar för skapelsen.

Enkätens förslag

Nr	Förslagets rubrik	Kort bakgrund	Vad nomineringsgruppen ombuds ta ställning till
1	Ett nytt mål för kyrkans skogsförvaltning	Kyrkans skogsbruk ska styras av fler värden än ekonomisk avkastning. Skogsutredningen föreslår en ny inriktning som även lyfter fram andliga, ekologiska och sociala värden – i linje med kyrkans hållbarhetsmål.	Verka för ett nytt mål för skogsförvaltningen enligt skogsutredningens förslag.
2	Skydda minst 20 procent av den produktiva skogen	Kyrkan har ett ansvar att värna skapelsen. Ökat skydd stärker trovärdighet, klimat- och naturvärden.	Verka för att minst 20 procent av kyrkans produktiva skogsmark avsätts för biologisk mångfald och klimat i linje med skogsutredningens förslag.
3	Använd naturnära skogsbruk på 33 procent av kyrkans skogsinnehav	Omställning till naturnära metoder krävs för att skogsbruket ska bli hållbart och förebildligt.	Verka för att 33 procent av kyrkans skogsinnehav ska brukas med naturnära skogsbruksmetoder. Övrig areal brukas med kraftigt anpassat trakthyggesbruk enligt utredningens förslag
4	Inrätta ett råd för markförvaltning samt en befattning med hög skogseko-logisk kompetens	Skogsutredningen pekar på brister i samordning och uppföljning. Ökad kunskap och delaktighet inom organisationen behövs för ett hållbart och förebildligt skogsbruk.	Verka för att inrätta ett råd för markförvaltning och en tjänst med skogseko-logisk kompetens enligt utredningens förslag.
5	Utveckla och implementera mått för uppföljning av mål och genomför en transparent kommunikation av skogsförvaltningen	Det saknas idag en helhetsbild av hållbarhetsarbetet. Tydligare uppföljning och kommunikation behövs.	Verka för att utveckla uppföljningsmått och använda Svenska kyrkans webbplats för transparent kommunikation, enligt utredningens förslag.
6	Ändra kyrkoordningen för att säkerställa en hållbar skogsförvaltning	Tydligare styrning behövs. Skogsutredningen föreslår ändringar för att säkerställa hållbarhet inom alla relevanta dimensioner.	Verka för att ändra kyrkoordningen för att styra mot en hållbar, rättvis och transparent skogsförvaltning.
7	Genomför utredningens förslag om rennärigen i sin helhet	Kyrkans ursäkt till samerna kräver konkret handling, bl.a. genom stärkt samiskt inflytande i skogsbruket.	Verka för att skogsutredningens förslag om rennärigen och markförvaltningen genomförs i sin helhet, som en del i svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket.

Sammanställning av svar

Nr	Förslaget rubrik	Socialdemokraterna	Alternativ för Sverige	De Gröna i Svenska Kyrkan	Himmel och Jord	Fria Liberaler i Svenska Kyrkan	Centerpartiet	Sverigedemokraterna	Vänstern i Svenska Kyrkan	Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan	Öppen Kyrka	Borgerlig Kristen Samverkan
1	Ett nytt mål för kyrkans skogsförvaltning	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
2	Skydda minst 20 procent av den produktiva skogen	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
3	Använd naturnära skogsbruk på 33 procent av kyrkans skogsinnehav	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
4	Inrätta ett råd för markförvaltning samt en befattning med hög skogsekologisk kompetens	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
5	Utveckla och implementera mått för uppföljning av mål och genomför en transparent kommunikation av skogsförvaltningen	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
6	Ändra kyrkoordningen för att säkerställa en hållbar skogsförvaltning	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
7	Genomför utredningens förslag om rennärningen i sin helhet	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Vad tycker nomineringsgrupperna om framtiden för kyrkans skogar?

Inför kyrkovalet 2025 har alla nomineringsgrupper, utom en, svarat på sju förslag som presenteras i Svenska kyrkans skogsutredning. Den enda gruppen som valt att inte svara är Frimodig Kyrka.

En tydlig majoritet av grupperna är positiva till att införa ett nytt mål för skogsförvaltningen (förslag 1), vilket tyder på att många vill se en förändring. Även förslag 5 om att öka öppenheten och redovisa skogsförvaltningen mer transparent får brett stöd.

De grupper som är mest positiva till skogsutredningens förslag är De Gröna i Svenska Kyrkan, Himmel och Jord, Vänstern i Svenska kyrkan och Socialdemokraterna – de säger ja till samtliga förslag.

Andra grupper är mer negativa, som Borgerlig Kristen Samverkan, Sverigedemokraterna och Fria Liberaler i Svenska kyrkan. De svarar nej på flera förslag. Framför allt till det som handlar om mer omfattande förändringar – att skydda minst 20 procent av kyrkans skogsmark, en omställning av skogsbruket till 33 procent naturnära metoder och att införa nya strukturer och expertfunktioner

Flera grupper – däribland Centerpartiet och Fria Liberaler – har svarat vet ej på ett eller flera förslag. I många fall beror det inte på osäkerhet, utan på att man är öppen för en ny riktning, men inte nödvändigtvis så som utredningen har föreslagit den. Det visar att det möjligen finns stöd för förändring, men också att formerna för den kan behöva diskuteras vidare.

Förslaget att ta större hänsyn till samernas rättigheter (förslag 7) får stöd från en majoritet av grupperna, även om Alternativ för Sverige och Centerpartiet säger nej. Sverigedemokraterna och Borgerlig Kristen Samverkan svarar vet ej.

Vad betyder det här för dig som väljare?

Om du vill att Svenska kyrkan ska ta ett tydligare ansvar för klimatet, den biologiska mångfalden och rättvis markanvändning är det viktigt att titta på vad nomineringsgrupperna faktiskt lovar att verka för.

Vissa grupper vill genomföra hela skogsutredningens förslag. Andra vill gå en annan väg, eller värna status quo. **Ditt val i kyrkovalet kan påverka hur kyrkans stora skogs-innehav ska förvaltas i framtiden.**

1.

Nomineringsgruppen kommer verka för ett beslut i kyrkomötet om ett nytt mål för förvaltningen av skog enligt skogsutredningens förslag.

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (S), Alternativ för Sverige (AfS), De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK), Himmel och Jord (HoJ), Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Centerpartiet (C), Sverigedemokraterna (SD), Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK), Öppen Kyrka (ÖKA), Borgerlig Kristen Samverkan (BKS).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) vill se en balans mellan de fyra hållbarhetsdimensionerna; ekologisk, ekonomisk, social och andlig hållbarhet. Vi tycker att utredningens målinriktning är i linje med den skogsförvaltning Svenska kyrkan ska bedriva.

Alternativ för Sverige (AfS) stödjer detta förslag, men reserverar sig gentemot formuleringen "...klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt och social välfärd". Reservationen påverkar inte den huvudsakliga uppfattningen att "Svenska kyrkans skogsbruk ska bidra till att skapa ett varierande och multifunktionellt landskap med en mångfald av bruksmetoder där fler värden kan levereras samtidigt".

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) Ja, absolut. Vi kommer att se till att kyrkomötet kommer att tvingas ta ställning till utredningens ursprungsförslag, eftersom vi kan lägga dom motionerna. Svenska kyrkans mål kan aldrig vara kortsiktig vinst eftersom kyrkan predikar enkelhet, måttfullhet och gemenskap framför rikedom och fåfänga. Att följden blir att kyrkan även kommer att tjäna mer ekonomiskt på bredare målformuleringar (och dess efterlevnad) är bara ett plus.

Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) har i sitt kyrkopolitiska handlingsprogram lydelsen "FiSK vill...att Svenska kyrkan ska ha en tydlig miljöprofil i sin egendomsförvaltning".

Centerpartiet (C) vill att prästlönетillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska balanseras i förvaltningen.

Sverigedemokraterna (SD) Vi delar inte utredningsförslag till fullo, Förvaltningen ska utifrån lokala förutsättningar bidra till att skapa ett varierande och multifunktionellt landskap. Skall främja flera värden samtidigt såsom andliga värden biologisk mångfald, kulturmiljö, och uthållig totalavkastning.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) anser det är viktigt att kyrkan går före och visar vägen mot ett brukande som tar hänsyn till dimensionerna ekologisk- ekonomisk- social- samt andlig- och existentiell hållbarhet, samt att i handling visa att vi menar allvar med ursäkten till samerna.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) välkomnar att förvaltningen av skogen även gynnar de andliga, ekologiska och sociala värdena för att leva upp till kyrkans fyra hållbarhetsmål.

Öppen Kyrka (ÖKA) Kyrkan ska vara vägledande i den omställning som klimatkrisen kräver. De tillgångar stiftet förvaltar ska skötas klimatanpassat. Kortsiktiga ekonomiska hänsyn får inte överordnas långsiktiga ekologiska. Att prästlönetillgångarna ska förvaltas med enbart ekonomisk avkastning som mål är orimligt för en kyrka. Det ansvarsfulla bruk av skogen som utredaren föreslår kan ge Svenska kyrkan fler verktyg att visa på hoppet att en annan värld är möjlig.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) Det är positivt på att utredningen tar upp frågan om vilka värden skogen kan bidra till. SvK:s skogsförvaltning styrs av 9 § i lagen om SvK: prästlönetillgångarna ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för SvK:s förkunnelse. Minskar man den ekonomiska avkastningen, och därmed förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, går kyrkoordningen inte ihop med lagen om SvK. Det blir svårt att införa utredningens förslag så som det nu är formulerat – frågan behöver beredas vidare.

2.

Nomineringsgruppen kommer verka för att minst 20 procent av kyrkans produktiva skogsmark avsätts för biologisk mångfald och klimat.

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (S), Alternativ för Sverige (AfS), De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK), Himmel och Jord (HoJ), Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Centerpartiet (C), Sverigedemokraterna (SD), Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK), Öppen Kyrka (ÖKA), Borgerlig Kristen Samverkan (BKS).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) ser att ökad avsättning av skog, vid sidan av fler alternativa bruksmetoder, är nödvändigt för att öka balansen mellan de fyra hållbarhetsdimensionerna, öka kolinlagringen i våra skogar och främja biologisk mångfald. De exakta procentsatserna för avsättning bör sättas i dialog med våra stift och ta hänsyn till förutsättningarna i hela landet.

Alternativ för Sverige (AfS) stödjer fullt ut ansatsen att avsätta minst 20% av skogsinnehavet som skyddad, men även här reserverar vi oss mot klimatmotivet. Biologisk mångfald, estetiska och kulturella värden väger tyngre.

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) kommer verka för att kyrkan ska skydda minst 30 % av den produktiva skogsmarken, helst mycket mer. Eftersom det inte finns så mycket skog kvar att skydda, behövs rewilding och restaurering upp till 30 %. Vi kan inte ta de enorma riskerna det innebär att inte lyssna på vetenskapen och skydda tillräckligt mycket. Då får vi problem med framtida avkastning, men framförallt riskeras rent vatten, frisk luft och matförsörjning mm.

Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) Referensnivån 11 % behöver öka men det behöver ske till en nivå och i en takt som inte påverkar avkastningen kraftigt eller snabbt. FiSK är kritisk till införandet av en generell nationell skatt, kallad "hållbarhetsavift" som utredningen föreslår att alla församlingar/pastorat ska betala för att kompensera de 100 mkr intäktsbortfall som utredningens förslag landar i. Storleken på bortfallet är även omtvistad och väldigt osäker.

Centerpartiet (C) Just nu går det inte att avgöra om 20% är det rätta att avsätta.

Sverigedemokraterna (SD) Vi delar inte utredningens förslag till fullo, Det skall inte vara någon detaljreglering om hur skog och jord skall brukas Stiften skall fortsättningsvis besluta om detaljerna utifrån lokala fortsättningar.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) Samtidigt går vi längre än utredningen där vi föreslår att minst 30 procent av kyrkans produktiva skogsmark avsätts för biologisk mångfald, vilket ligger i enlighet med fördraget The Global Biodiversity Framework som antogs vid FNs COP21(2022) i Montreal. Detta bör även gälla områden som inte tillhör produktiv skogsmark – särskilt områden av våtmarkstyp eftersom de är viktiga att bevara och återställa.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) En större andel av kyrkans skog än i dag behöver avsättas för biologisk mångfald och klimat. POSK menar att lokala variationer måste få förekomma och därför är det viktigt att avsättning görs med hela prästlönetillgångarnas skog i beaktande och att mark som redan avsatts för ändamålet behöver finnas med i beräkningen.

Öppen Kyrka (ÖKA) Den biologiska mångfalden måste skyddas. Den tidigare skrivningen om "skälig omfattning" öppnar upp för godtyckliga tolkningar och förminskar betydelsen av biologisk mångfald. Vi förutsätter att andelen 20 % avsättning av mark för skydd av biologisk mångfald och klimatåtgärder som ska uppnås 2030 relaterar till det nationella perspektivet och ger utrymme för lokala och regionala variationer då olika förutsättningar råder.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) Det är stiftens uppgift att formulera mål utifrån lokala förutsättningar. Avsättningar för t ex biologisk mångfald ökar genom frivilliga avsättningar, BKS anser att detta är positivt. Genom uppdateringar av skogsbruksplanerna omklassas bestånd med inriktning produktion med generell hänsyn (PG) till naturvårdsområden med skötsel eller att lämnas orört (NS/NO). Vi anser inte att förvaltningen ska centraliseras, utan detta bör hanteras inom stiften som väl känner de lokala förutsättningarna.

3.

Nomineringsgruppen kommer verka för att 33 procent av kyrkans skogsinnehav ska brukas med naturnära skogsbruksmetoder. Övrig areal brukas med kraftigt anpassat trakthyggesbruk enligt utredningens förslag

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (S), Alternativ för Sverige (AfS), De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK), Himmel och Jord (HoJ), Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Centerpartiet (C), Sverigedemokraterna (SD), Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK), Öppen Kyrka (ÖKA), Borgerlig Kristen Samverkan (BKS).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) ser att ökat bruk av alternativa bruksmetoder ökar balansen mellan de fyra hållbarhetsdimensionerna och ger Svenska kyrkan möjlighet att ta på sig ledartröjan i svensk skogsförvaltning. Idag är det få aktörer som storskaligt nyttjar alternativa bruksmetoder och Svenska kyrkan kan bidra med ökad kunskap och få fler att våga ta steget mot framtidens skogsbruk. Det kan öka kolinlagringen i våra skogar, främja biologisk mångfald, ge mer högvärdig skogsråvara och nya intäktsmöjligheter. De exakta procentsatserna för avsättning bör sättas i dialog med våra stift.

Alternativ för Sverige (AfS) menar att Svenska kyrkans skog är synnerlig väl lämpad för det förslaget anger. Avkastningen från skogsbruket på prästlönetillgångarna är en mycket liten del av Svenska kyrkans intäkter. Vida viktigare för kyrkans ekonomi är medlemsavgifterna. Det finns därmed inte någon större konflikt mellan ekonomi och naturskydd, vilket i andra sammanhang kan vara problematiskt. I en mer generell diskussion om ekonomi kontra naturskydd, så är partiets uppfattning att skogen är en ekonomisk resurs som måste förvaltas, samtidigt som naturvärden är en viktig del av vår kultur – kompromisser måste sökas mellan dessa två intressen.

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) Vi vill se ett naturnära skogsbruk på ALL den mark som kyrkan ska bruka. Olika varianter av trakthyggesbruk kan inte ingå i det som kallas naturnära brukande, vilket det till viss del gör enligt Enanders förslag. Det är dock väldigt bra med en variation av metoder och det är bra att kyrkan tar ett avgörande steg mot att helt övergå till verkligt naturnära brukningsmetoder. Himmel och Jord kommer inte att verka FÖR trakthyggesbruk, om än anpassat.

Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) vill inte införa nya centrala styrningssystem som detaljreglerar egendomsförvaltningarnas skötsel i sina stift. Däremot vill FiSK verka för ett hållbarhetsindex som beslutas på central nivå och tas fram med nyckeltal med syfte att förvaltningen ska ha en viss marginal till den lägsta nivå som anges av certifieringar och lagstiftning. Ett sådant index kan successivt skärpas över tid med nationella beslut och innebär en smidig övergång som egendomsförvaltningarna får förhålla sig till utan att vara detaljreglerande.

Centerpartiet (C) Just nu går det inte att avgöra om 33% är det rätta att ställa om till naturnära skogsbruk.

Sverigedemokraterna (SD) Vi delar inte utredningens förslag att tvinga förvaltarna att utföra trakthyggesbruk, att jämföra jordbrukets cykliska metoder är inte detsamma som skogsbruk med helt annan växtperiod då vi pratar om 50-75år Det skall inte vara detaljstyrning av bruksmetoder.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) På sikt menar ViSK att trakthyggesbruk ska ersättas med mer hållbara och klimatanpassade skogsbruksmetoder.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) I linje med utredningens förslag vill POSK öka ambitionen och andelen av skogsinnehavet som brukas med naturnära skogsbruksmetoder. Då förslaget är detaljerat i hur stor andel som olika skogsbruksmetoder ska utgöras av är det av vikt att fortsätta utreda dessa delar för att hitta en så ändamålsenlig fördelning som möjligt i vilken även lokala variationer måste få förekomma.

Öppen Kyrka (ÖKA) Den mångfald av bruksmetoder som föreslås är rimlig och ökar möjligheten till hållbarhet. Ökade omloppstider är positivt ur flera aspekter, bland annat för den biologiska mångfalden och för skogens värde på längre sikt. Även mängden kol som binds ökas. Vad gäller trakthyggesbruk så kan det finnas skäl att i framtiden justera ned omfattningen för att övergå till mer hållbart och ekologiskt motiverat bruk.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) motsätter sig förslagens centralisering, en omställning till ett mer naturnära skogsbruk måste dessutom göras varsamt och över tid. En omställning måste grundas på forskning och erfarenheter. Det är oklart vilka effekterna blir för skogens tillväxt (klimatnytta), biologisk mångfald, sociala värden och ekonomisk avkastning. Det av utredaren och av ENSO framtagna Heureka-systemet för analyser visar på minskad skogstillväxt vid en omläggning vilket påverkar skogens långsiktiga CO₂-upptag negativt.

4.

Nomineringsgruppen kommer verka för att inrätta ett råd för markförvaltning samt inrätta en befattning med hög skogsekologisk kompetens enligt utredningens förslag.

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (**S**), Alternativ för Sverige (**AfS**), De Gröna i Svenska kyrkan (**DGSK**), Himmel och Jord (**HoJ**), Fria liberaler i Svenska kyrkan (**FiSK**), Centerpartiet (**C**), Sverigedemokraterna (**SD**), Vänstern i Svenska Kyrkan (**ViSK**), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (**POSK**), Öppen Kyrka (**ÖKA**), Borgerlig Kristen Samverkan (**BKS**).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) Att inrätta enskilda tjänster och ett råd för markförvaltning är en fråga för kyrkostyrelsen, inte kyrkomötet. Socialdemokraterna ställer sig positiva till att öka kunskapen om utförande och utfall av kyrkans skogsförvaltning på nationell nivå genom kunskapsinhämtning från en bredd av forskare och aktörer med kompetens inom flera relevanta områden för de fyra hållbarhetsdimensionerna.

Alternativ för Sverige (AfS) Ja, men med betoning på "skogsekologisk". Däri ingår INTE renskötsel, klimatpolitik, m.m.

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) Ja, kyrkostyrelsen behöver ta ledningen och våga styra skogsbruket med god ekologisk kompetens till sitt förfogande. Frågan är om det räcker med endast EN befattning med kompetens i skogsekologi. Vi har väldigt lågt förtroende för att kyrkan kan hantera demokratiska processer om skog. Här är transparens och öppenhet helt avgörande för hela kyrkans trovärdighet inte bara i skogsfrågor utan även för hela kyrkans demokrati.

Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) vill inte införa nya centrala styrningssystem men håller med om vikten samordning och erfarenhetsutbyte behöver förbättras mellan stiftet. Detta ska dock ske på stiftsnivå och inte genom central överrock. Vi är dock positiva till att uppföljningen av det hållbarhetsindex vi föreslår, och som stiftet ska förhålla sig till, kan behöva en central expertfunktion.

Centerpartiet (C) kommer verka för stärkas kompetensen och Svenska kyrkan ska ligga i framkant och driva på utvecklingen för ett hållbart skogsbruk. Formen för det tror vi är en annan än den som utredningen föreslår.

Sverigedemokraterna (SD) Vi ser inte att dela utredningens förslag till fullo, den lokala förankringen är viktig och dialog med egendomsförvaltning och flera remissinstanser anser att kommunikationen är i idag redan god.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) Den kompetens som finns i egendomsförvaltningarna ska tillvaratas. Ett organiserat samarbete etableras mellan de olika egendomsförvaltningarna och egendomsnämnderna, för kompetensöverföring samt för att ge underlag till en fördelning av olika skogsvårdsåtgärder på nationell nivå. Att dessa samtidigt får stöd från en tjänst med hög skogsekologisk kompetens är av högt värde. Det handlar om en positionsförflyttning från skogsindustrins produktionsvärden till skogens eget biologiska och ekologiska värde.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) vill inte verka för en centralisering inom Svenska kyrkan och menar att stiftens behöver hantera sina respektive frågor utifrån de unika förutsättningar som råder i varje stift. Vi ser ett behov av att öka kommunikationen mellan stiftens och en potential i att de årliga överläggningar mellan stiftens och kyrkostyrelsen kan utgöra ett nödvändigt forum i omställningen av skogsbruket.

Öppen Kyrka (ÖKA) Vi kan inte ta ställning om just ett särskilt nytt råd för markförvaltning är den mest rimliga åtgärden i dagsläget då detaljnivån i det förslaget bedöms vara alltför hög. Vi förutsätter dock att befintlig kompetens inom stiftens egendomsförvaltningar utvecklas. Behovet av en klar nationell viljeinriktning och medel för detta har dock blivit tydligare sedan hösten 2024. Vi stödjer ambitionen att öka den skogliga kompetensen på central nivå.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) anser att ansvaret för markförvaltningen bör ligga kvar på stiftens. Det kan behövas mer samordning, detta görs bäst genom att utveckla de samråd som redan finns, gärna också mer dialog och samråd med ENSO. Vi ser inget behov utvidgad nationell överbyggnad i form av ett råd. BKS avstyrker också förslaget om att inrätta befattning med hög skogsekologisk kompetens på nationell nivå. Risken är att det blir en sårbar och isolerad funktion. Kompetensen finns dessutom redan på stiftsnivå.

5.

Nomineringsgruppen kommer verka för att utveckla och implementera mått för uppföljning av mål och att Svenska kyrkans hemsida används för en transparent kommunikation om förvaltningen, enligt skogsutredningens förslag.

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (S), Alternativ för Sverige (AfS), De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK), Himmel och Jord (HoJ), Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Centerpartiet (C), Sverigedemokraterna (SD), Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK), Öppen Kyrka (ÖKA), Borgerlig Kristen Samverkan (BKS).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) ser ett behov av öka transparensen och förtydliga kommunikationen kring den skogsförvaltning som bedrivs runt om i våra stift. Vi ställer oss också positiva till att, utöver samråd, ha uppföljning mellan kyrkostyrelsen och stiftet för att tillsammans genomföra förändringarna i skogsförvaltningen.

Alternativ för Sverige (AfS) menar att det är kyrkopolitiken som ska styra och sätta ramarna för hur förvaltningen av skogen sköts. Det kräver transparens och insyn. Däremot anser vi inte att just hållbarhetsarbete behöver ges en särställning i det sammanhanget. Styrning, insyn och tillsyn ska gälla hela förvaltningsområdet.

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) Absolut. Detta är helt avgörande om vi ska komma någon vart med en förändring av skogsbruket. Det måste till en uppföljning från nationell nivå, det fungerar inte alls idag där egendomsförvaltningarna både är de som utövar skogsbruk och samtidigt fungerar som miljöövervakare över sin egen verksamhet. Vi driver redan på för ökad och korrekt information på hemsida och mellan olika delar av kyrkan, speciellt viktig är öppenheten mellan stift och lokal kyrka.

Fria liberaler i Svenska kyrkan:s (FiSK) förslag om hållbarhetsindex passar bra i detta sammanhang. I första hand ska ett krav på redovisning av hållbarhetsindex finnas för prästlönetillgångarnas årsredovisningar i stiftet. Dessa uppgifter kan givetvis sammanställas på SvK:s hemsida.

Centerpartiet (C) kommer verka för att rapportering ska ske till Svenska kyrkans högsta beslutande organ, Kyrkomötet. Pågående arbete i syfte att utveckla kommunikationen kring förvaltningen ska fortsätta.

Sverigedemokraterna (SD) Vi delar inte utredningen förslag till fullo. Ett mått av bra kommunikation och förslag till ett gott skogsbruk och ett rekommenderad inriktning ifrån de lokala förutsättningar är bara bra och den informationen ska vara transparent och inte styrande.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) Ingen kommentar.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) välkomnar de steg som redan tagits i frågan och ser en fortsatt förbättringspotential i att stiften på ett tydligare sätt berättar om förvaltningen av prästlönetillgångarna på hemsidorna och att gemensamma mått för uppföljning tillämpas för att enklare kunna jämföras och visa på helheten.

Öppen Kyrka (ÖKA) Kyrkan som nationellt skogsförvaltande samfund bör ha ett samlat grepp om sitt skogsbruk. Mål och inriktning ska förankras på alla nivåer. Arbetet med att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska synliggöras såväl internt som externt. Det gynnar trovärdigheten samtidigt som transparensen ökar. Genom årliga redovisningar och kvalitetssäkringar kan kyrkan visa sig som det föredöme den kan och vill vara.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) nomineringsgruppen tillstyrker förslaget om att SvK:s hemsida bör utvecklas och förbättras gällande kommunikation om prästlönetillgångarna och dessas förvaltning. SvK är en stor markägare och har ett ansvar att vara öppen med och visa den långsiktiga förvaltning som sker och dess nyttor samt nödvändiga avvägningar. Mycket bra material finns framtaget genom ENSO och man kan arbeta för att göra detta material än mer tillgängligt.

6

Nomineringsgruppen kommer verka för att ändra kyrkoordningen för att säkerställa en ekologiskt, ekonomiskt, socialt samt andligt och existentiellt hållbar skogsförvaltning.

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (S), Alternativ för Sverige (AfS), De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK), Himmel och Jord (HoJ), Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Centerpartiet (C), Sverigedemokraterna (SD), Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK), Öppen Kyrka (ÖKA), Borgerlig Kristen Samverkan (BKS).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) ställer sig bakom en förändring av kyrkoordningen för att säkerställa en bättre balans mellan de fyra hållbarhetsdimensionerna i Svenska kyrkans skogsförvaltning.

Alternativ för Sverige (AfS) Vi stödjer samtliga punkter ovan utom att "urfolksrättslig princip" införs. Dels är den principen inte klart definierad, dels anser vi att Svenska kyrkan inte ska driva en egen "politik" vad gäller t.ex. rennärning. Svenska kyrkan ska följa lagar och förordningar på området. Politik av slaget urfolksfrågor ska skötas i riksdagen.

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) En tydlig politisk styrning av skogsbruket saknas idag och måste regleras mycket tydligt i kyrkoordningen för att få till någon form av förändring. Det ska inte finnas kryphål för att undgå att genomföra det vi politiker faktiskt har beslutat. Av yttersta vikt är att också följa upp att kyrkoordningens regler faktiskt efterlevs.

Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) Det är ännu för tidigt att ta ställning till vilka ändringar i kyrkoordningen som kan bli aktuella utöver en allmän skrivning där större vikt läggs vid t.ex. stärkt skydd av biologisk mångfald och kulturmiljövärden jämfört med i dag med den tämligen svaga skrivningen om ".... etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar" vid sidan av "bästa möjliga uthålliga total-avkastning". Kyrkostyrelsens sammanställning av utredningens remissvar pågår under hela våren.

Centerpartiet (C) vill ändra ju Kyrkoordningen så att prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett etiskt försvarbart sätt i enligheten med kyrkans grundläggande värderingar. Andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska balanseras i förvaltningen.

Sverigedemokraterna (SD) Vi delar inte att alla de förutsättningar som utredningen har i sitt förslag, utan att införa de fyra dimensioner samt att utarbeta en förbättring av försöningsprocessen skall kunna bestämmas i en ny kyrkoordning därefter se framåt att eventuellt införa några förändringar i att utveckla skogsbruket till allas nöjdhet.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) Viktigt att egendomsnämndernas arbete ska vara transparent och därmed öppna för insyn och granskning.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) är positiva till förslaget som innebär att dimensionerna andlig, ekologisk, social samt ekonomiskt hållbarhet förs in som begrepp i kyrkoordningen och menar att det är en nödvändig utveckling för att stiftet ska kunna göra en omställning av sin förvaltning.

Öppen Kyrka (ÖKA) Den nuvarande regleringen i kyrkoordningen är för svag för att kunna garantera en hållbar förvaltning av prästlönetillgångarna. Nuvarande modell med råd, stöd och hjälp bör utvidgas i linje med utredarens förslag och krav på åtgärder bör kunna ställas för att garantera hållbarhet. Det är rimligt att ansvaret bärs tillsammans och fördelas. Hur ett sådant system ska utformas i detalj behöver ytterligare utredas.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) Det är positivt på att utredningen tar upp frågan om vilka värden skogen kan bidra till. SvK:s skogsförvaltning styrs av 9 § i lagen om SvK: prästlönetillgångarna ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för SvK:s förkunnelse. Minskar man den ekonomiska avkastningen, och därmed förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, går kyrkoordningen inte ihop med lagen om SvK. Det blir svårt att införa utredningens förslag så som det nu är formulerat – frågan behöver beredas vidare.

7.

Nomineringsgruppen kommer att verka för att utredningens förslag om rennäringen och markförvaltningen genomförs i sin helhet, som en del i svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket.

Ja ● Nej ● Vet ej ●

Socialdemokraterna (S), Alternativ för Sverige (AfS), De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK), Himmel och Jord (HoJ), Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Centerpartiet (C), Sverigedemokraterna (SD), Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK), Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK), Öppen Kyrka (ÖKA), Borgerlig Kristen Samverkan (BKS).

Nomineringsgruppernas svar

Socialdemokraterna (S) står fullt ut bakom ursäkten till det samiska folket och förutsätter att det innebär en förändrad samverkan i frågor om markförvaltningsfrågor framåt. Åtgärder som vidtas avseende detta ska ske i nära dialog med berörda stift.

Alternativ för Sverige (AfS) Vi förkastar förslaget helt och hållet. I sammanhanget vi vill att det noteras att en mycket liten minoritet av det samiska folket är en del av rennäringen. Den stora majoriteten samer står helt utan de sär rättigheter sameby-medlemmarna har vad avser jakt- och fiske. Med det sagt, har vi full förståelse för och respekterar de invändningar renskötande samer har mot avarter inom svenskt skogsbruk, t.ex. extrem markberedning i Norrbottens inland.

De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) Vår nomineringsgrupp ställer oss positivt bakom alla punkter. Att värna om skapelsen är vår hjärtefråga.

Himmel och Jord (HoJ) Det är avgörande att FPIC går igenom, att skogsbruket tar hänsyn till rennäringen, sameslöjd och heliga platser för att inte helt tappa förtroendet i försoningsprocessen. Vi ser att viktiga renbetesmarker som kyrkan förvaltar fortfarande avverkningsanmäls. Genom vårt mandat i Luleå stift arbetar vi för en arbetsgång där samerna ska få säga sitt innan vi skriver på ekonomiska avtal vid storskaliga exploateringar.

Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) stödjer att vissa intressekonflikter kan få en tyngdpunktsförskjutning till förmån för renskötsel och samenäring men viktigt undersöka att det inte får effekten av exkludering av andra intressen som finns i prästlöne tillgångarna. Ett hållbarhetsindex kan utformas så att det får en styrande effekt.

Centerpartiet (C) vill verka för en fortsatt dialog och samverkan med rennäringen och samerna. Ett första steg är att utvärdera FSC-certifieringen som nu har införts. Vi vill främja urfolkens rätt att utöva sina andliga och kulturella traditioner.

Sverigedemokraterna (SD) Försoningsarbetet är viktigt, Att det skall vidtas särskilda åtgärder för att främja rätten till renskötsel och den rätt urfolk har till att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de har bott och verkat sedan länge.

Vänstern i Svenska Kyrkan (ViSK) Vi menar även att Svenska kyrkan i detta ursäktarbete på sikt överlåter förvaltningen av skogen till berörda samebyar.

Partipolitiskt Obundna i Svenska Kyrkan (POSK) I linje med utredningens förslag verkar POSK för att särskilda åtgärder ska vidtas vid förvaltningen av prästlönstillgångarna för att främja rätten till renskötsel och att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas.

Öppen Kyrka (ÖKA) Kyrkan ska agera i enlighet med ursäkten till det samiska folket. Ett gemensamt ansvar ger trovärdighet. Svenska kyrkan har inte nog med förtroendekapital för att försitta möjligheten att reparera de omfattande skador vi i historisk belysning vet att vi har åsamkat. Den samiska kulturen förtjänar bättre än enbart vackra ord. I förlängningen bör också förvaltningen av den mark som av hävd brukats av samerna överlåtas till berörda samebyar.

Borgerlig Kristen Samverkan (BKS) anser att det är önskvärt att fortsätta arbetet med att minska konfliktytorna vad gäller rennäringen. Men utredaren pekar själv på att det finns skillnader i hur FSC i Sverige uttolkar principer gentemot FSC international. Det måste därför först bli tydligt vad som gäller. Ett fritt och informerat förhandssamtycke är redan idag en del av FSC-certifieringen som samtliga berörda stift anslutit sig till. Vi ifrågasätter värdet av att införa principen i KO, det blir en sorts dubbelreglering som bör undvikas. Vi ser gärna en möjlighet för samer att utnyttja SvK:s skog för att hämta slöjdämnen, samt att heliga platser undantas från skogsbruk och att dessa platser förvaltas gemensamt av samer och SvK. För att undvika otydligheter kan det behövas en tydligare definition av vilka som företräder samerna i det här sammanhanget.

Svenska kyrkan är Sveriges femte största skogsägare och hur den väljer att bruka sina skogar har stor betydelse för biologisk mångfald och klimat. Inför kyrkovalet i september har Naturskyddsföreningen granskat hur nomineringsgrupperna till kyrkomötet ställer sig en rad konkreta förslag för en mer hållbar skogsförvaltning. Resultatet visar på tydliga skillnader i synen på kyrkans skogar.

Svenska kyrkan står nu inför ett viktigt val där dess trovärdighet och ansvar för skapelsen sätts på prov. Att förvalta skogen hållbart, med hänsyn till dess artrikedom, livsnödvändiga ekosystem och naturliga skönhet, är en del av detta uppdrag. Men det kräver modiga beslut och väljarna har nu möjlighet att påverka.

Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation och en folkrörelse som sedan 1909 står upp för naturen. Vi sprider kunskap, bildar opinion och påverkar beslutsfattare – lokalt, nationellt och globalt. Klimat, skog, jordbruk, miljögifter, vatten, hav och hållbar konsumtion är våra viktigaste arbetsområden. Bra Miljöval är vår miljömärkning och Sveriges Natur vår medlemstidning. Välkommen att bli medlem, engagera dig eller skänka en gåva. Tillsammans har vi kraft att förändra.

PG 90 19 09-2

Åsögatan 115
Box 4625, SE-116 91
Stockholm, Sweden

+46 (0)8 702 65 00
www.naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen